

Izpred upravnega sodišča.

Obrtno pravo.

Ako se izda pismeno posvarilo po §-u 138 lit c) obrtnega reda, je smatrati to za kazensko postopanje obrtne policije. Kot obrtnopolicijska ureditev po zmislu §-a 54 obrt. r. se značijo le splošne odredbe, ne pa ukazi za posamezen slučaj.

C. kr. upravno sodišče je na pritožbo Z.-a v Pragi proti odloku notr. ministrstva z dne 21. julija 1902, št. 30.616, zadevajočemu prepoved ženske postrežbe v gostilniškem obrtu pritožnika, spoznalo z odločbo 9. marca 1904 št. 2398 za pravo: Izpodbijana odločba, v kolikor vzdržuje prepoved uporabe ženskih pomočnic, je v zakonu neutemeljena in se razveljavi; sicer se pa pritožba kot nedopustna zavrne.

Z izpodbijano odločbo se je vzdržala odredba magistrata v Pragi z dne 6. novembra 1901, št. 184.510, s katero se je gostilničarju Z. v Pragi na podlagi §-a 54 obrtn. r. nadaljnja uporaba žensk kot natakaric i. dr. v gostilniškem in krčmarskem obrtu prepovedala, in obenem z ozirom na njegovo vedenje pri obratu imenovanega obrta po §-u 138 lit. c) obrtn. reda izdalo prvo pismeno posvarilo.

Pritožba, ki jo je vložil Z. pri tem sodišču proti celi vsebini izpodbijane odločbe, odreka slednji vsako zakonitost, deloma zato, ker manjka tu vsaka dejanska podlaga, ki bi opravičevala izdati take odredbe, deloma zato, ker se prepoved ženske postrežbe ne da utemeljevati s predpisi §-a 54 obrt. reda.

Za rzsodbo upravnega sodišča so bili merodajni naslednji razlogi:

V kolikor se obrača pritožba proti ukoru, ki ga je dobil pritožnik, bilo jo je z ozirom na § 48 zakona o upravnem sodišču, po kojem so policijske kazni izvete od tusodnega razsojevanja, zavrnti, ker je nedopustna. Zakaj, akopram ni pismeno posvarilo, ki ga določa § 138 lit. c) obrt. r., navedeno v §-u 131 ib. med obrtnopolicijskimi kaznimi, ima vendar značaj oblastvenega kaznovanja »dejanj, s katerimi se krati zakonita zahteva zanesljivosti«. Zakon namreč noče, da bi koj prvič, ko se kaj

takega zagreši, nastopila kazen, ki jo določa § 131 *lit. d)* obrt. r., da se namreč obrtna pravica odvzame, ampak ima zato spočetkoma milejše sredstvo, da prisili odpornika, in to je ravno oblastveno posvarilo s pravnim nasledkom, da se dotičniku, ako ne ugoti opetovanim svarilom, kratkomalo odvzame obrt. To posvarilo je torej tako po svojem povodu, kakor po svojem smotru prištevati kazenskemu postopanju v zmislu obrtne policije.

Nasprotno pa je spoznalo upravno sodišče, da je pritožba, v kolikor se obrača proti prepovedi, izdani pritožniku zaradi ženske postrežbe, utemeljena. Zakaj § 54 odst. 2 *ib.*, na kojega se opira izpodbijani odlok, oziroma z njim spojena obrtnooblastvena odredba, dopušča sicer res obrtnopolicijsko uredbo gostilničarskega in krčmarskega obrta, po kateri je moči naložiti takim obrtom iz javnih ozirov potrebne omejitve. Toda pod »ureditev« v zmislu tega mesta zakona sodijo le splošne odredbe, ki naj veljajo in naj se uporabljajo enako za dotični obrt, torej za vse gostilničarje in krčmarje v obsegu, ki ga določa odredba. Ako se pa izdado omejitve odredbe le proti posameznim obrtnikom, tega ni moči smatrati za ureditev gostilničarskega in krčmarskega obrta sploh, ker se s tem ne uvede nobeno za ta obrt veljavno ravnilo ampak nasprotno uvede šele različnost obratov med obrti enake vrste. Za tako odredbo pa je smatrati prepoved, ki se je izdala pritožniku. Okolnost, ki jo je navedel zastopnik toženega oblastva na javni ustni razpravi, da se je enaka prepoved izdala tudi mnogim drugim obrtnikom iste vrste v Pragi, odredbi še ne more podati značaja splošnega navodila, ampak nam kaže le veliko število posameznih odredb. Ker pa taka posamezna prepoved v predpisih §-a 54 *lit. c)*, ki so služili obrtnemu oblastvu za podstavo, ni utemeljena, in ker tudi obrtni red nima določila, iz kojega bi se dalo izvajati, da so oblastva upravičena, take omejitve posameznemu obrtniku naložiti, je moralo upravno sodišče razveljaviti ta del izpodbijane odločbe, ne da bi se mu bilo treba spuščati v ona izvajanja pritožbe, v kojih se oporeka resničnost dejanskega stanu.

Dr. R. pl. A.

